

บทสรุป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบสำรวจให้ครูมัธยมศึกษาประเมินประสิทธิภาพของตนเอง หาเกณฑ์ปกติ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามสภาพการณ์ การเรียน การสอนในปัจจุบัน โดยยึดถือเกณฑ์หาเกณฑ์ในการสร้างแบบสำรวจ ได้แก่ เกณฑ์ประสบการณ์ของครู (Formative Experiences) คุณสมบัติของครู (Teacher Properties) พฤติกรรมของครู (Teacher Behaviors) ผลการสอนในปัจจุบัน (Immediate Effects) และผลงานระยะยาว (Long-Term Consequences) หาความตรงของแบบสำรวจโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตัดสินขอกระทรวงตามเกณฑ์ทั้งห้าและคัดเลือกเฉพาะขอกระทรวงที่ครูมีประสิทธิภาพสูง จำนวน ๓๒ ท่าน ซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกจากผู้ช่วยการหรืออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียน จำนวน ๑๖ โรงเรียน โรงเรียนละ ๒ ท่าน ตอบขอกระทรวงตรงกันร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป คือ ๒๖ ท่านขึ้นไป ตรวจสอบความคงที่ภายในควยสูตรของคูเตอร์ริชาร์ดสันที่ ๒๐ และหาอำนาจจำแนกควยวิธีการของจอห์นสัน โดยเลือกเฉพาะขอที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .๒๐ ขึ้นไป ใช้แบบสำรวจที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างใดแก่ ครูจำนวน ๖๖๖ คน ซึ่งได้รับการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๕๖ แห่ง เป็นโรงเรียนรัฐบาล ๒๔ แห่ง โรงเรียนราษฎร์ ๓๒ แห่ง ได้รับแบบสำรวจที่สมบูรณ์คืนมา ๖๓๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๓๔ ของจำนวนแบบสำรวจทั้งหมดที่ผู้วิจัยส่งออกไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัชฌิมเลขคณิต เกณฑ์ปกติ และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของครูระหว่างกลุ่มโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ๒ ตัวแปร

คือ ประเภทและขนาดของโรงเรียน (2 x 3 Factorial Designs Unequal Cell Frequency) และทดสอบค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันด้วยวิธีสถิติของสตีวเกินไทช์ เรนจ์ (Studentized Range Statistic)

ขก. พบ

ก. ผลการสำรวจแบบสำรวจ

แบบสำรวจที่ได้จากการหาความตรง ความเที่ยง และอำนาจจำแนกแล้ว ปรากฏว่าประกอบด้วยข้อมรรถงที่ใช้ได้ ๗๐ ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .๒๐ ถึง .๗๕ ซึ่งครอบคลุมเกณฑ์ทั้งห้าเกณฑ์ที่ใช้เป็นหลักในการสร้าง ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของครู ๑๑ ข้อ คุณสมบัติของครู ๒๓ ข้อ พฤติกรรมของครู ๑๑ ข้อ ผลการสอนในปัจจุบัน ๑๒ ข้อ และผลงานระยะยาว ๑๓ ข้อ เป็นข้อที่ครูมีประสิทธิภาพจะคงตอบรับ ๖๐ ข้อ ตอบปฏิเสธ ๑๐ ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความคงที่ภายในตัวของครูของคูเคอร์ริชาร์ดสันที่ ๒๐ จากการทดลองใช้มีค่าเท่ากับ .๘๖๑ และเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แห่งความคงที่ภายในอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่ามีค่าเท่ากับ .๘๕๕ แบบสำรวจนี้จึงมีความตรง ความเที่ยง และอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

ข. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เกณฑ์ปกติของประสิทธิภาพครุมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีค่าระหว่าง ๔๕.๓๒ ถึง ๕๐.๗๒ ที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ %

๒. ครุมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น ๕๕ % และต่างก็มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติ

๓. ครุมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพสูงกว่าครุมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กที่ระดับความ

เชื่อมั่น ๘๘ % ตลอดจนมีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

๔. ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางและกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ % แต่ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีระดับประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติ และครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

๕. ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพสูงกว่าครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางและกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดเล็กที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ % และสูงกว่าครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็กที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๘ % ตลอดจนมีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

๖. ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพสูงกว่าครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็ก ที่ระดับความเชื่อมั่น ๘๕ % ตลอดจนมีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ขอค้นพบที่ยอมรับสมมติฐานของการวิจัยบางข้อและปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยบางข้อ ขอค้นพบที่ยอมรับสมมติฐานของการวิจัยได้แก่

๑. ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ มีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ตลอดจนมีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

๒. ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลาง โรงเรียนรัฐบาลขนาดเล็ก และกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็ก ตลอดจนมีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

ข้อค้นพบที่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย คือ ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียน
 รัฐบาลมีประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มโรงเรียนราษฎร์ ตลอดจนมีระดับประสิทธิภาพสูง
 กว่าเกณฑ์ปกติ ข้อค้นพบที่ได้คือ ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลและกลุ่ม
 โรงเรียนราษฎร์มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน และต่างก็มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์-
 ปกติ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มย่อยแล้วยังพบว่าครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียน
 ราษฎร์ขนาดใหญ่ และกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดกลางมีประสิทธิภาพไม่แตกต่างจาก
 กลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่ โดยกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่และกลุ่มโรงเรียน
 ราษฎร์ขนาดใหญ่มีระดับประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาด
 กลางมีระดับประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งผลการวิจัยนี้ย่อมชี้ให้เห็นว่าระดับประสิทธิ-
 ภาพโดยเฉลี่ยของครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ในปัจจุบันอยู่ในระดับเป็นที่น่า
 พอใจ ไม่เป็นที่น่าวิตกกังวลที่นักการศึกษาบางท่านได้แสดงความห่วงใยไว้ ซึ่งผู้วิจัยคิด
 ว่าสาเหตุที่สำคัญอาจเนื่องมาจากการที่รัฐบาลในระยะหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖
 เป็นต้นมา โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียน
 ราษฎร์อย่างแท้จริง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของครูโรงเรียนราษฎร์ เนื่องจาก
 ครูเป็นหัวใจในการศึกษาของชาติ ปัญหาเกี่ยวกับครูโรงเรียนราษฎร์นั้นนับตั้งแต่การ
 แสวงหาและคัดเลือกครูที่มีประสิทธิภาพเข้ามาทำงาน การบำรุงขวัญและถนอมน้ำใจครู
 ตลอดจนการให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่ครู เพื่อให้ครูอยู่สอนในโรงเรียนนาน ๆ รวมทั้ง
 การพัฒนาความสามารถของครู^๑ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้รัฐบาลก็ได้จัดให้มีการประชุม

^๑ขุนชาติ สุนทรพันธุ์, "วิเคราะห์ข่าวการศึกษา" วารสารสภาการศึกษา
แห่งชาติ ๑๑(ธันวาคม - มกราคม ๒๕๒๐) : ๕๓.

^๒จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์, "ผลการสัมมนาปัญหาในการ
 บริหารโรงเรียนราษฎร์," วารสารครุศาสตร์. ๓(ตุลาคม ๒๕๑๖ - มกราคม ๒๕๑๗):

ระดับผู้บริหารของโรงเรียนราษฎร์ รวมทั้งรัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อให้ครูโรงเรียนราษฎร์ได้รับอัตราเงินเดือนตามวุฒิที่ได้รับ และให้ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ให้บริการสวัสดิการต่าง ๆ แก่ครูตามความเหมาะสมที่จะกระทำได้อันเป็นการบำรุงขวัญและถนอมน้ำใจครู เพื่อให้ครูที่มีความประพฤติดีมีประสิทธิภาพพอใจที่จะสอนอยู่ในโรงเรียนต่อไป ทั้งยังมีผลทำให้ครูที่ได้รับการศึกษาสูงและมีประสิทธิภาพอยากเข้าทำงานในโรงเรียนราษฎร์ที่ดีและมีชื่อเสียงซึ่งมักเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มากขึ้น ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ลงได้ ก็ต้องเลิกกิจการไปในที่สุด ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากดังที่เป็นข่าวอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ และบางโรงเรียนก็โอนให้รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการต่อไป นอกจากนั้นการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสถาบันที่เกี่ยวกับการฝึกหัดครูทำให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อ อันเป็นการส่งเสริมฐานะของครูให้สูงขึ้น และการที่ทางราชการได้จัดให้มีการอบรมแก่ครู พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูโรงเรียนราษฎร์ได้มีส่วนร่วมในกิจการทางการศึกษาทุกชนิด ตลอดจนระบบการบริหารงานและการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้บริหารของโรงเรียน ทำให้ครูโรงเรียนราษฎร์ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถและอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการเสริมสร้างให้ครูโรงเรียนราษฎร์มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นส่วนรวม แม้ครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลและกลุ่มโรงเรียนราษฎร์มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มย่อยแล้วพบว่าครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็กมีระดับประสิทธิภาพต่ำกว่าทุก ๆ กลุ่มและต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ จึงควรได้มีการศึกษาหาสาเหตุที่แท้จริงเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง และเพื่อให้กลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็กมีครูที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนั้นครูมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางซึ่งมีระดับประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ปกติก็ควรจะได้พิจารณาเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง พร้อมทั้งหาทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้ครูที่มีประสิทธิภาพทัดเทียมกับกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลอื่น ๆ

ขอเสนอแนะ

๑. ควรนำแบบสำรวจเพื่อประเมินประสิทธิภาพक्रमัธยมศึกษาไปให้ครุ
มัธยมศึกษาประเมินประสิทธิภาพของตนเอง เพื่อครูแต่ละคนจะได้ทราบระดับประสิทธิ-
ภาพของตน และหาทางแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ สำหรับคุณลักษณะของครู
ในข้อกระทงบางข้อที่เป็นประสบการณ์เดิมของครูซึ่งครูไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ก็อาจ
ตัดคุณลักษณะของข้อกระทงนั้นออกไปได้แก่ข้อกระทงที่หนึ่งและสองในแบบสำรวจ*

๒. ควรได้มีการวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพक्रमัธยมศึกษาทั่วประเทศ
และเป็นภาคการศึกษา เพื่อหาเกณฑ์มาตรฐานของประสิทธิภาพครูทั่วประเทศและของ
แต่ละภาคการศึกษา เพื่อเป็นมาตรฐานในการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของครูต่อไป

๓. ควรได้มีการวิจัยว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีวุฒิทางการ
ศึกษาและไม่มีวุฒิทางการศึกษามีประสิทธิภาพแตกต่างกันหรือไม่

๔. ควรได้มีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพक्रमัศึกษาระหว่างครู
เพศชายกับครูเพศหญิง ครูที่มีจำนวนปีที่สอนแตกต่างกัน ตลอดจนครูที่มีอายุแตกต่างกัน
ว่ามีประสิทธิภาพแตกต่างกันหรือไม่

๕. ควรได้มีการศึกษาเปรียบเทียบบัณฑิตที่ได้รับเกียรตินิยมทางการศึกษา
กับบัณฑิตที่ไม่ได้เกียรตินิยมทางการศึกษามีประสิทธิภาพแตกต่างกันหรือไม่

๖. ควรสร้างแบบประเมินประสิทธิภาพของครูเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง
หลาย ๆ ฝ่ายเป็นผู้ประเมินตัวครู เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้ปกครอง นักเรียน ฯลฯ
เพื่อจะได้ตรวจสอบกับผลการวิจัยครั้งนี้

* ดูรายละเอียดจากหน้า ๒๓ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้.